

Cyngor Cymuned Clynnogfawr

Polisi Amgylcheddol a Hybu Bioamrywiaeth

1. Cyflwyniad

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i weithio tuag at nodau Lles y Dyfodol Deddf Cenedlaethau 2015, sy'n rhoi pwyslais ar ddiogelu'r amgylchedd, defnyddio adnoddau'n gynaliadwy a diogelu iechyd a ffyniant cenedlaethau i ddod.

O dan Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 mae'n ddyletswydd ar bob Cyngor Tref a Chymuned i gynnal a gwella bioamrywiaeth a hyrwyddo gwytnwch ecosystemau

2. Polisi y Cyngor

- Yn cydnabod terfynau'r amgylchedd byd-eang ac felly yn defnyddio ei adnoddau'n effeithlon ac yn gymesur
- Yn anelu at ddod yn sefydliad carbon isel trwy reoli'n well ei adnoddau, dwr ac ynni
- Integreiddio egwyddorion amgylcheddol a chynaliadwy i mewn gweithdrefnau gweithredol y Cyngor
- Yn hyrwyddo'r arfer gorau ac yn ceisio gwella perfformiad yr amgylchedd lle bynnag y bo hynny'n ymarferol
- Yn dymuno cynnal ecosystemau sy'n gweithredu'n iach ac annog amgylchedd naturiol bioamrywiol yn y gymuned

3. Mesurau ymarferol

3.1 Gweinyddiaeth

- Defnyddio cyn lleied o ddeunyddiau a dileu neu newid arferion gwastrafflyd
- Defnyddio deunyddiau wedi eu hail gylchu
- Ail gylchu holl ddeunyddiau fel y bo'r modd rhesymol i wneud hynny
- Cylchredeg dogfennau er lleihau copïo

3.2 Gwastraff o waith cytundebol

- Ail gylchu gwastraff o waith cynnal hawliau tramwy a thir mynwent
- Ail gylchu cynnwys biniau ysbwriel mynwent
- Ceisio compostio gwastraff gwyrdd

3.3 Dylanwad ar eraill

- Rhoi'r gofyn i ymgeisydd am bolisi amgylcheddol fel amod o rodd pan mae'n unrhwy contract gyda rhywfaint o risg i'r amgylchedd.
- Rhoi'r gofyn i ymgymwrwr am bolisi amgylcheddol fel cymhwyster penodol wrth iddo gael ei ystyried am waith cytundebol
- Ymateb i weithredoedd gwastrafflyd gan eraill

3.4 Hyrwyddo cynladwyedd

- Wrth lunio cynlluniau gwariant y Cyngor
- Pan mae aelodau'r Cyngor yn cael eu penodi i'w gynrychioli ar gyrff a sefydliadau

3.5 Caffael Amgylcheddol

O fewn cyfyngiadau cost ac ymarferoldeb, bydd y Cyngor yn:

- Prynu cynhyrchion a gwasanaethau sy'n achosi niwed lleiaf i'r amgylchedd
- Defnyddio llafur a deunyddiau lleol lle bynnag y bo modd i leihau'r effaith amgylcheddol milltiroedd teithio
- Lleihau ei defnydd o blastigau un defnydd

3.6 Amgylchedd adeiledig

O fewn cyfyngiadau cost ac ymarferoldeb, bydd y Cyngor yn:

- Defnyddio deunydd adeiladu wedi'u hailgylchu neu eu hadennill lle bo hynny'n rhesymol i wneud hynny. Gallai enghreifftiau gynnwys defnyddio briciau neu drawstiau wedi'u hadfer with adeiladu prosiectau.
- Defnyddio deunyddiau a dulliau gweithio ar welliannau i eiddo'r Cyngor sy'n lleihau'r effaith amgylcheddol. Gallai enghreifftiau gynnwys dewis paent gyda llai o effeithiau niweidiol ar yr amgylchedd, sicrhau nad yw unrhyw waith adeiladu yn llygru cyrsiau dwr, a gwaredu gwastraff mewn ffordd gyfrifol.

4. Rheoli mannau gwyrdd â'n hybu bioamrywiaeth

O fewn cyfyngiadau cost ac ymarferoldeb, bydd y Cyngor yn:

- Gweithredu gweithrediadau rheoli gerddi a thiroedd sy'n cefnogi a gwella bioamrywiaeth leol
- Cyd-weithio ag awdurdodau eraill i wella a chynnal bioamrywiaeth ar diroedd sydd o fewn cyfrifoldeb y Cyngor

- Defnyddio planhigion sy'n cael eu tyfu'n lleol ac sy'n frodorol i Gymru
- Darparu amrywiaeth o blanhigion peillio mewn cynlluniau plannu
- Amnewid unrhyw goeden aeddfed sydd angen cwmpo caed gydag o leiaf dwy goeden ifanc rhywle yn y gymuned
- Gwahardd rhyddhau balŵn neu lansio llusernau Tsieineaidd oddi ar diroedd y Cyngor
- Cefnogi'r gymuned i gynnal rhandiroedd
- Cefnogi newid y trefniadau torri gwair, Canolbwyntio ar laswellt dolydd, hybu lle'n briodol i beillwyr sydd yn un agwedd ar fioamrywiaeth
- Cydnabod fod glaswellt hirach yn dal mwy o garbon a thrwy beidio â thorri glaswellt mae'n gwella iechyd y pridd, gan fod yn dda ar gyfer bioamrywiaeth ar yr un pryd
- Rheoli glaswellt, er enghraifft drwy beidio torri gwair o amgylch gwaelod coed er mwyn annog blodau gwyllt a phlanhigion eraill sy'n denu peillwyr, yn ogystal â darparu lloches ar gyfer mamaliaid ac ymlusgiaid
- Creu ardaloedd bywyd gwyllt mewn mynwent
- Ystyried bioamrywiaeth wrth ystyried ceisiadau cynllunio a materion cysylltiedig
- Rhoi arweiniad a hybu egwyddorion hybu bioamrywiaeth i'r gymuned lle'n briodol
- Annog yr holl gymuned i wirfoddoli i gynnal mannau natur/gwyrdd
- Ystyried bioamrywiaeth wrth ystyried rhoddion ariannol

Trafodwyd a phasiwyd mewn cyfarfod o'r Cyngor Cymuned ar Fawrth 7fed, 2023

I'w adolygu o fewn tair blynedd